

*Първостепенната роля, която **Петър Семерджиев** играе от средата на 70-те години на миналия век със своите политически коментари, излъчвани по западните радиостанции и признаването на тази роля от страна на комунистическото разузнаване, не би станала известна, ако не бяха архивите на Държавна сигурност.*

Това документално разследване също не би било възможно, ако не е беше запазено досието на Петър Семерджиев в Първо главно управление (ПГУ, разузнаването) на ДС. Затова най-напред разказваме историята на едно досие, останало затворено за външни очи цели 33 години.

История на досието на Петър Семерджиев и значението му при изследването на архивите на ДС

През март 2008 г. Петър Семерджиев приема в дома си в Ерусалим журналиста Христо Христов, рядък жест към представител на българските медии, тъй като Семерджиев води предпазлив начин на живот и допуска малцина до себе си. Двамата се запознават задочно – през 2003 г. Христов му пише в Ерусалим с покана да отговори на няколко въпроса, свързани с убийтия през септември 1978 г. в Лондон писател Георги Марков. Двамата са поддържали контакти в емиграция и Семерджиев е посветен в намерението на Марков да се създаде сериозно българско емигрантско списание като руското „Континент”. Петър Семерджиев отговоря на журналиста и тези отговори са включени като интервю в книгата му „Убийте „Скитник”, публикувана през 2005 г.

⋮

През пролетта на 2008 г. посещението на Христо Христов в Израел при Петър Семерджиев и продиктувано от работата му върху документалната му книга „Тодор Живков. Биография”. По това време Петър Семерджиев е един от малцината живи свидетели, които знаят истинските факти от миналото на Тодор Живков преди 9

Написано от Христо Христов
Неделя, 06 Февруари 2011 23:43

септември 1944 г., и които описва в малко известната в България книга „Нищожество в доспехи на величие”, издадена през 80-те години в емиграция.

По време на срещите Христо Христов се обръща с молба към Петър Семерджиев да му издаде пълномощно, което да му позволи да работи с архивните материали за него в Държавна сигурност, каквото е изискването на закона за досиетата. Петър Семерджиев не се поколебава и подписва пълномощно на журналиста, което отваря „вратата” към архива на ПГУ. От работата си с архивите на ДС Христов се е убедил, че важните досиетата на българските емигранти се намират именно в архива на разузнаването, което остава затворено до 2008 г. за разлика от архива на МВР.

На базата на пълномощното Христо Христов сезира комисията по досиетата с председател Евтим Костадинов и тя изисква от Националната разузнавателна служба (правоприемник на Първо главно управление на ДС) материалите за Петър Семерджиев. Предоставено е неговото досие, състоящо се от два тома. Делото е образувано на 18 февруари 1975 г. под кодовото име „Ренегат”.

Освен него от НРС предоставят и отделна папка, съдържаща списък на „Българи, заложи в СОУД през 1982-1984г.”, в който фигурира името на Петър Семерджиев. СОУД е секретна Система за отчет на данни за противника, създадена през 1979 г. и базирана в КГБ. От страната на НРБ Държавна сигурност е изпращала в информационната база на СОУД оперативни данни за лицата, представляващи заплаха за Източния блок.

□

Прочистване на разработката "Ренегат" от компрометиращи разузнаването материали

Веднага прави впечатление, че томовете по разработката „Ренегат” срещу Петър Семерджиев са прошнуровани и подпечатани едва след изискване на делото от комисията по досиетата – на 20 май 2008 г. А самото дело е приключило през 1989 г. Според задължителни изисквания на строго секретната Инструкцията за оперативния отчет на ПГУ от 1976 г. предаването на дела в архив става само при наличието на

Разследване: Операция „ИНФЕКЦИЯ“. Част 1: Защо ПГУ се прицели в обект „Ренегат“

Написано от Христо Христов
Неделя, 06 Февруари 2011 23:43

съответни атрибути – прошнуроване на материалите и запечатването на шнуровите на последната страница със специална бланка, върху която са изписани броят им, номера на оперативния работник, предал делото и печати в четирите края на бланката. Печатът, поставен едва през лятото на 2008 г. показва, че дотогава е могла да бъде извършена нерегламентирана интервенция върху досието.

И такава е налице. От том 2 са извадени два документа от общо 6 страници: Предложение за провеждане на ОМ (остро мероприятие) и План за провеждане на ОМ. За да се „покрие“ тяхната липса са поставени други материали със същата номерация, но с друг почерк. Липсата на тези материали обаче се засича в описа на съдържанието на документите в тома от досието на Семерджиев. От него е видно, че такива документи са били приложени по делото. Кой и кога ги е „измъкнал“ от делото следва да отговори Националната разузнавателна служба. А защо е съвсем ясно – за да се премахнат компрометиращите комунистическото разузнаване материали, документиращи, че „мокрите“ поръчки са били практика в работата му срещу неудобните гласове зад граница.

Освен липсващите документи за остро мероприятие срещу Семерджиев в някои от другите документи по делото са изрязани отделни редове от страниците, в които е било изписано, че е планирано „остро мероприятие“. В този „редактиран“ вид досието на Петър Семерджиев е предадено от Националната разузнавателна служба на комисията по досиетата.

Написано от Христо Христов
Неделя, 06 Февруари 2011 23:43

С оглед на останалите материали по него обаче досието има изключителна стойност за проучването на архивите на Държавна сигурност, защото по същество то показва стила и методите, които ДС е използвала при разработките срещу най-активните дисиденти зад граница, като Георги Марков например, чиито досиетата са изцяло заличени. От тази гледна точка запазеното досието на Семерджиев, дори и без два основни документа, има първостепенно значение при документиране на политиката на БКП и ДС срещу българската емиграция.

*„Строго секретно!
Екз. единствен*

ДРУГАРЮ ЗАМ.-МИНИСТЪР,

По радио „СВОБОДНА ЕВРОПА” продължава да се предава серия от материали на изменника на Родината ПЕТЪР СЕМЕРДЖИЕВ. Едва ли някога РСЕ е разполагало с по-концентрирана антикомунистическа и антибългарска информация като тази, даваща му възможност да организира в широк план идеологическа подривна дейност не само срещу БКП и КПСС, но и срещу комунизма като идеология и обществен строй. По всичко личи, че замисълът им далеч надхвърля обичайните спекулации и фалшификации на нашата действителност. Чрез фалшиви доводи се прави опит да се компрометират личностите, идейно-теоретическото наследство и революционната дейност на Маркс, Ленин, Георги Димитров, Васил Коларов и други. Не изключваме тези материали да бъдат издадени и в отделна книга, като средство за идеологическа диверсия в социалистическите страни.

Предвид горното, считам за целесъобразно следното:

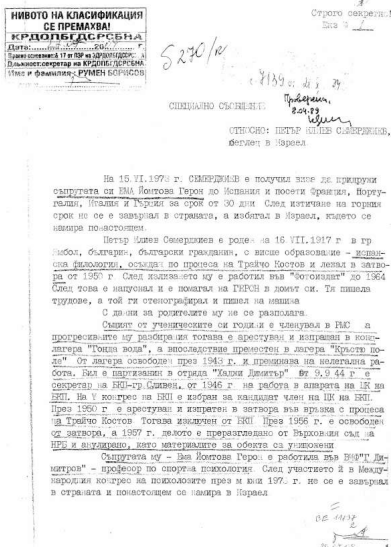
- 1.□□ □ Да се възложи на Управление VII ДС, съвместно с пропагандния отдел при МВР, да анализират всички материали за ПЕТЪР СЕМЕРДЖИЕВ, както и тук приложените негови писания и да подготвят справка с конкретни предложения за париране на тези идеологически-подривни ходове на противника.*
- 2.□□ □ Да се отпочне работа за провеждане на остри мероприятия по отношение на ПЕТЪР СЕМЕРДЖИЕВ.”*

Годината е 1974 г., а документът е на назначения година по рано началник на Първо главно управление (ПГУ) на Държавна сигурност (разузнаването) полк. Васил Коцев,

Разследване: Операция „ИНФЕКЦИЯ”. Част 1: Защо ПГУ се прицели в обект „Ренегат”

Написано от Христо Христов
Неделя, 06 Февруари 2011 23:43

впоследствие генерал, най-дългогодишният началник в историята на ПГУ (13 години). Така е поставено на една от най-важните разработки на разузнавателното управление на ДС по времето на Тодор Живков срещу представител на българската политическа емиграция. Негова прицелна точка става бившият кандидат-член на ЦК на БКП Петър Семерджиев и лидер на БРП (к) в Сливен след 9 септември 1944 г., срещу когото разузнаването образува разработка под псевдонима „Ренегат”.

Запознат в подробности с истинската история на компартия, с нейните вътрешно-партийни интриги и с реалните биографии на ръководните й функционери, Семерджиев е една от редките фигури, които са превърнати във „врагове” от собствената им пария, преживяват репресиите и са принудени да изберат пътя на политическото емигрантство, за да разкажат за историята истинските факти и събития, свързани с политиката на БКП преди 9 септември 1944 г., съветското влияние върху нея и лидерите й и основополагането на властта й след окупацията на България от съветската армия през септември 1944 г. и управлението й през следващите три десетилетия.

Поради тази причина през 1974 г. ПГУ предупреждава ръководството на МВР, че Петър Семерджиев се превръща в заплаха №1 зад граница за режима в София. И планирането на „острите мероприятия” (на езика на ПГУ това означава отвлечение или убийство) от страната на Живковото разузнаване не закъснява. За разлика от други политически емигранти Петър Семерджиев има съдбата да оцелее в опитите на ПГУ да бъде ликвидиран и става свидетел на краха на комунизма в Източна Европа през 1989 г.

□

Кой е Петър Семерджиев

Петър Семерджиев е роден на 16 юли 1917 г. в град Ямбол. Още като ученик в гимназията в Ямбол се включва в младежкото комунистическо младежко движение. Заради тази дейност е изключен от гимназията през 1932 г. През 1935 г. прави постъпки и му е разрешено да продължи образованието си в гимназията в Сливен. Там става ръководител на ученическата комунистическа организация и има връзка с нелегалните комунистически функционери в града и с местните лидери на РМС

След завършване на гимназията, постъпва като студент в Софийския университет през 1938 г. в Юридическия факултет, а след това в Историко-филологическия факултет. Привлечен е за сътрудник на ЦК на РМС и е натоварен от неговия член по това време Титко Черноколев да създаде бюро за ръководене на ученическите комунистически организации в страната. През 1940 г. става член на комунистическата партия.

□

В лагерите преди 9 септември 1944 г.

През март 1941 г. Семерджиев е арестуван и е един от първите комунистически дейци интернирани в първия лагер в местността „Гонда вода” край Асеновград, определен като селище на държавна сигурност (царската) заедно с група на земеделците от крилото на „Пладне”. Най-известните комунистически функционери в лагера по това време са Владимир Тричков (участник в партийната военна организация през 1925 г., емигрант в СССР, преминал през специално военно обучение и един от ръководителите на базите за военна подготовка на интербригадистите в Испания) и Йонко Панов (секретар на Пловдивската окръжна организация на партията, също емигрант в СССР, където се обучава в генералщабната академия, организационен секретар на ЦК на БКП и началник на граничните войски след 9 септември 1944 г.), както и членът на ЦК на

БКП Борис Копчев и Петко Кунин, член на Политбюро на ЦК на БКП.

Впоследствие Семерджиев лежи и в лагера край местността „Кръсто поле”, известен още като Еникьой до ноември 1943 г. След това е изпратен като секретар на Окръжния комитет на БКП в Сливен за възстановяване на партийната организация. Партизанин е в сливенския отряд „Хаджи Димитър“ (март 1944). Участва в установяването на отечественофронтовската власт в Сливен на 9 септември 1944 г.

□

В лагерите след 9 септември 1944 г.

Семерджиев става най-младият кандидат-член на ЦК на БКП на V конгрес на партията (1948), но след процеса срещу Трайчо Костов през февруари 1950 г. е арестуван и по-късно е осъден на 12 години и шест месеца затвор по обвинение, че участва в заговор против властта. Минава през инквизициите на Държавна сигурност:

"Следствието основно се различаваше от методите на старата полиция с възприемането на японския метод на мъчения – слагат те на столче без облегалка и ти връзват ръцете горе над врата. □ Така те държат едно-две денонощия. Като паднеш, те слагат на колене, като ти подпрат главата в стената. Следователите искаха да призная, че съм участник в групата на Трайчо Костов, как съм бил завербуван в нея, защото съм бил противник на комунистическата власт и агент на полицията. Като не признаеш, следователите си пишат тяхното обвинение. Така стана и с мен", разказва Семерджиев.

